

6410163 ΚΟΙΝΩΝΙΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410163	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ' Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΓΑΛΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL395/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται, γενικά, να : - διαθέτουν επαρκή εξειδίκευση στο πεδίο της κοινωνιογλωσσολογίας, με έμφαση στις θεωρίες που ερμηνεύουν τη γλωσσική ποικιλότητα και την κοινωνική διάσταση της γλώσσας, η οποία συνεπάγεται την κριτική κατανόηση των μηχανισμών αλληλεπίδρασης λόγου και κοινωνίας. - είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να αναλύουν την ποικιλότητα της γαλλικής στα επιμέρους επίπεδα της γλωσσολογικής ανάλυσης (φωνολογικό, μορφολογικό, συντακτικό, λεξιλογικό, πραγματολογικό) και να τη συσχετίζουν με κοινωνικές παραμέτρους (κοινωνική τάξη, φύλο, ηλικία, εθνοτική προέλευση κ.ά), καθώς και με το γενικότερο φαινόμενο της γλωσσικής αλλαγής.

- αντιλαμβάνονται τη διάκριση μεταξύ διαφορετικών γλωσσικών ποικιλιών της γαλλικής (γεωγραφικών, κοινωνικών, υφολογικών) και των λειτουργιών που επιτελούν σε συγκεκριμένες επικοινωνιακές διεπιδράσεις και περιβάλλοντα.
- κατανοούν τη γαλλική γλώσσα σε συνάρτηση με το εκάστοτε κοινωνικό και επικοινωνιακό πλαίσιο χρήσης της, επιχειρώντας ερμηνείες που εστιάζουν στην κοινωνική καταλληλότητα και την πραγματολογική επάρκεια της γλωσσικής παραγωγής.
- έχουν επίγνωση της σύνδεσης της κοινωνιογλωσσολογίας με άλλους κλάδους, όπως π.χ. η ανθρωπολογία, η κοινωνική ψυχολογία, η κοινωνιολογία της εκπαίδευσης κ.ά.
- είναι σε θέση να συλλέγουν και να αναλύουν προφορικό γλωσσικό υλικό, κάνοντας χρήση εννοιών, μεθοδολογικών εργαλείων και ερευνητικών πρακτικών της κοινωνιογλωσσολογίας και συναφών πεδίων (π.χ. εθνογραφία της επικοινωνίας, ανάλυση λόγου, ανθρωπογλωσσολογία).
- επικοινωνούν στη γαλλική γλώσσα αρκετά σύνθετα και απαιτητικά κοινωνιογλωσσολογικά ζητήματα με επαρκή σαφήνεια και εξειδίκευση, καθιστώντας τα κατανοητά τόσο σε ειδικούς όσο και στο ευρύ γαλλόφωνο κοινό.
- αντιλαμβάνονται ότι οι γνώσεις που αποκτούν έχουν εφαρμογή σε πλείστα επαγγελματικά περιβάλλοντα, όπως η διδασκαλία/κατάκτηση γλωσσών, η διερμηνεία/μετάφραση, ο γλωσσικός σχεδιασμός και η γλωσσική πολιτική, η επικοινωνία και η διαμεσολάβηση σε πολυπολιτισμικά και πολυγλωσσικά πλαίσια, η υπολογιστική γλωσσολογία και η επεξεργασία φυσικών γλωσσών, ώστε να προωθήσουν μια συμπεριληπτική και δημοκρατική κοινωνία.

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται, ειδικότερα, να:

- ανιχνεύουν και να προβαίνουν σε κριτική επεξεργασία και αναθεώρηση των κυρίαρχων ιδεολογιών που διέπουν τις σχέσεις γλώσσας και κοινωνίας, με έμφαση στην ιδεολογία περί μονογλωσσίας και των κοινωνικών επιπτώσεών της.
- αμφισβητούν την ιεραρχική ανωτερότητα του γλωσσικού προτύπου έναντι των άλλων κοινωνικών και γεωγραφικών ποικιλιών, όντας ικανοί/ές να αναγνωρίζουν τις πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις που προωθούν μονομερώς την εκάστοτε «νόρμα».
- επεξεργάζονται κριτικά την αποκλειστική στόχευση της διδασκαλίας στην πρότυπη γλωσσική ποικιλία, προτείνοντας μια συμπεριληπτική προσέγγιση που αναγνωρίζει την αξία της γλωσσικής ετερογένειας στον γαλλόφωνο κόσμο.
- αναπτύξουν την ταυτότητά τους ως ομιλητές/τριες της γαλλικής ως Γ2 (δεύτερης/ξένης γλώσσας), μεταβαίνοντας στο καθεστώς του αυτόνομου πολυγλωσσικού υποκειμένου.
- διαχειρίζονται τη γλωσσική τους ανασφάλεια μέσω της κατανόησης των κοινωνικών αιτιών που την προκαλούν, ειδικά σε περιβάλλοντα όπου η πρότυπη γαλλική λειτουργεί ως σύμβολο κοινωνιογλωσσικού κύρους.
- αποκτήσουν γνώσεις και μέσα για τη γλωσσική τους χειραφέτηση, ανάγοντας τη γαλλική γλώσσα σε μέσο έκφρασης της προσωπικής και κοινωνικής τους ταυτότητας.
- εμβαθύνουν τη συζήτηση γύρω από τις συχνά υπόρρητες παραδοχές και προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για την προώθηση της κοινωνικής αλλαγής μέσω της γλώσσας.
- αναγνωρίζουν τον ρόλο του κοινωνιογλωσσολόγου/εκπαιδευτικού ως παράγοντα κοινωνικού μετασχηματισμού, ο οποίος συμβάλλει στην καταπολέμηση των γλωσσικών διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- συνδέσουν η θεωρία με την πράξη, σχεδιάζοντας ενημερωτικές δράσεις, διδακτικά σενάρια και παιδαγωγικές παρεμβάσεις που προκρίνουν την πολυγλωσσία και τον σεβασμό στη γλωσσική διαφοροποίηση ως θεμέλια μιας δημοκρατικής κοινωνίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

- Ικανότητα ιεράρχησης και οργάνωσης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και γλωσσικών και κοινωνικών πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και προώθηση της πολυγλωσσίας και πολυπολιτισμικότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση (μικρής κλίμακας) έρευνας
- Αυτόνομη μάθηση, ανάπτυξη διερευνητικής ικανότητας και υιοθέτηση πολυπρισματικών προσεγγίσεων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία, κλάδο των επιστημών της γλώσσας που μελετά και ερμηνεύει τα γλωσσικά φαινόμενα σε συνάρτηση με κοινωνικές παραμέτρους. Ο κλάδος επικεντρώνεται στην ποικιλότητα που διατρέχει το φάσμα της γλωσσικής παραγωγής υπό την επιρροή κοινωνικών παραγόντων, όπως η κοινωνική τάξη των ομιλητών/τριών, οι γεωγραφικές ή/και εθνοτικές καταβολές τους, το φύλο, η ηλικία τους, τα κοινωνικά δίκτυα, οι επικοινωνιακές περιστάσεις όπου συμμετέχουν κ.λπ. Το πεδίο μελέτης εκτείνεται από την ποικιλότητα στη δομή και τη χρήση της γλώσσας κατά την προφορική διεπίδραση έως τις ευρύτερες λειτουργίες που μπορεί να επιτελέσει η γλώσσα στην κοινωνία (πρότυπη γλώσσα, επίσημη γλώσσα, καθομιλούμενη, γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς, διεθνής γλώσσα, γλώσσα συνεννόησης ...). Το μάθημα περιλαμβάνει ένα θεωρητικό σκέλος, όπου οι φοιτητές/τριες μυούνται στις αρχές, τις έννοιες και τις μεθόδους της κοινωνιογλωσσολογίας, και ένα πρακτικό σκέλος, κατά το οποίο εξοικειώνονται με τη γεωγραφική, την κοινωνική και τη λειτουργική διαφοροποίηση της γαλλικής γλώσσας σε σύγχρονο επίπεδο. Γι' αυτόν τον σκοπό αξιοποιούνται στο μάθημα δεδομένα από προφορικά σώματα κειμένων ως δείγματα φυσικής γλωσσικής παραγωγής στη γαλλική, τα οποία αντλούνται από διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις και προέρχονται από ομιλητές με διαφορετικά χαρακτηριστικά (π.χ. κοινωνικά, γεωγραφικά, ηλικιακά, έμφυλα, εθνοτικά κ.λπ.).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (ηλεκτρονικές παρουσιάσεις, βίντεο, ψηφιοποιημένα προφορικά σώματα κειμένων), ψηφιακό ακαδημαϊκό περιβάλλον (συν)εργασίας (ekpa e-class).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	27
	Διαδραστική διδασκαλία	9
	Μελέτη βιβλιογραφίας	40
	Συγγραφή εργασίας κατόπιν άσκησης πεδίου	13
	Προετοιμασία για τελική εξέταση	33
	Φροντιστήριο	3
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Τελική γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίου Δοκιμασία πολλαπλής επιλογής Προαιρετική συγγραφή εργασίας κατόπιν επιτόπιας εθνογραφικής έρευνας (25% επί του τελικού βαθμού) Στο e-class του μαθήματος αναρτώνται θέματα εξετάσεων προηγούμενων ετών, ενώ παράλληλα προσφέρεται υποστηρικτική, φροντιστηριακή διδασκαλία για την επίλυσή τους. Στόχος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη δομή και τις απαιτήσεις των θεμάτων της τελικής εξέτασης.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γαλλόφωνη και αγγλόφωνη βιβλιογραφία Bakir, M. (1986): «Sex differences in the approximation to Standard Arabic: a case study». <i>Anthropological Linguistics</i> 28: 3-9. Bell A., 1984, «Language Style as Audience Design», <i>Language in Society</i> 13, 145-204. Boyer H., 2017, <i>Introduction à la sociolinguistique</i> (2e éd.), Paris, Dunod.
--

Buson L., 2008, « La variation stylistique chez les enfants de 10/11 ans : une étude exploratoire en contexte français », Actes du Colloque d'Oxford, « Le français parlé au XXIe siècle : normes et variations », 23-24 juin 2005.

Calvet L.-J., 2024, *La sociolinguistique* (9e éd.), Paris, PUF.

Detey S., Durand J., Laks B. & C. Lyche, 2010, *Les variétés du français parlé dans l'espace francophone. Ressources pour l'enseignement*, Paris, Ophrys.

Eckert, P. & McConnell-Ginet, S. (1992): «Think practically and look locally: language and gender as community-based practice». *Annual Review of Anthropology* 21: 461–490.

Ferguson, C.A. (1959): «Diglossia». *Word* 15, 325-340.

Fishman, J. (1967): «Bilingualism with and without diglossia, diglossia with and without bilingualism». *Journal of Social Issues* 23 (2), 29-38.

Gadet F., 2007, *La variation sociale en français*, Paris, Ophrys.

Houdebine-Gravaud, A.-M. (2009) : « Trente ans de recherche sur la différence sexuelle, ou Le langage des femmes et la sexuation dans la langue, les discours, les images ». *Langage et société* 106 : 3-61.

Labov W, 1976, *Sociolinguistique*, Paris, Éditions de minuit.

Labov W, 1978, *Le parler ordinaire*, Paris, Éditions de minuit.

Meyerhoff M., 2006, *Introducing sociolinguistics*, London & New York, Routledge.

Milroy, L. (1987): *Language and Social Networks*. Oxford: Blackwell.

Nichols, P. C. (1983): «Linguistic options and choices for Black women in the rural South». In B. Thorne, C. Kramarae & N. Henley (eds) *Language, Gender and Society*. Cambridge, Mass.: Newbury House, 54–68.

Regan V., 1996, «Variation in French Interlanguage. A Longitudinal Study of Sociolinguistic Competence», in R. Bayley & D. Preston (eds.), *Second Language Acquisition and Linguistic Variation*, 177-201.

Tyne H., 2005, *La maîtrise du style en français langue seconde*, Thèse de doctorat en Sciences du Langage, Université de Paris X.

Valdman A., 1998, « La notion de norme pédagogique dans l'enseignement du français langue étrangère », in M. Bilger, K. Van den Eynde & F. Gadet (dir.), *Analyse linguistique et approches de l'oral*, Leuven-Paris, Peeters, 177-88.

Weinreich, U. (1953): *Languages in contact. Findings and problems*. Linguistic Circle of New York, New York.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία (Συγγράμματα - Εύδοξος)

Αρχάκης Α., Κονδύλη Μ., 2011, *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*, Αθήνα, Νήσος, 3η έκδοση.

Γούτσος Δ., Μπέλλα Σ., 2022, (επιμ.), *Κοινωνιογλωσσολογία*, Αθήνα, Gutenberg.

Holmes J., 2016, *Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία*, Αθήνα, Πατάκης, (μτφ. Λαμπροπούλου Στέλλα).

Λεξικά κοινωνιογλωσσολογικών όρων

Boutet J., Costa J., 2021, (dir.), *Dictionnaire de la sociolinguistique*, Paris, Maison des Sciences de l'homme. Consultable sur <<https://www.cairn.info/revue-langage-et-societe-2021-HS1.htm>>.

Moreau M.-L., 1997, (dir.), *Sociolinguistique. Concepts de base*, Liège, Mardaga.

Trudgill P., 2003, *A Glossary of Sociolinguistics*, Edinburgh, Edinburgh University Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Γαλλόφωνα περιοδικά

Langage et Société <https://www.editions-msh.fr/revue/langage-et-societe/>

Cahiers Internationaux de Sociolinguistique https://www.editions-harmattan.fr/catalogue/revue/cahiers-internationaux-de-sociolinguistique/3?srsItid=AfmBOoq6MAi4NWpcTmhEPubdbnVp_q6e-3DXL6_i9VGRVxTL2bSdI4sI

Glottopol <https://journals.openedition.org/glottopol/>

Αγγλόφωνα περιοδικά

Language in Society www.cambridge.org/core/journals/language-in-society

Journal of Sociolinguistics <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14679841>